

Sygn. akt II CSK 157/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku T.R. i T.T.
przy uczestnictwie Gminy P. i T. B. G.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania T.B.G.
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 29 października 2015 r., sygn. akt VIII Ga (...),
uzupełnionego postanowieniem Sądu Okręgowego w S.
z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. akt VIII Ga (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu

najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżąca wskazała na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej a nawet na nieważność postępowania to nie występują te przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) polega na tym, że strona na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie w danej instancji (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. I Prawo z 1999 r., nr 5, poz. 41, z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000, nr 12, poz. 220, z dnia 6 maja 2003 r., I CZ 43/03, nie publ., z dnia 19 marca 2004 r., IV CK 216/03, nie publ.).

Przy analizie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, należy przy tym najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych i czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu. Jedynie, w razie kumulatywnego spełnienia tych przesłanek, można uznać, że strona została pozbawiona możliwości działania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 28 marca 2008 r., V CSK 488/07, LEX nr 424215 i z 16 lipca 2009 r., II PK 13/09; niepubl.).

Zdaniem skarżącej, Sąd pierwszej instancji pozbawił ją możliwości obrony swych praw przez to, że nie rozpoznał zarzutu skarżącej zgłoszonego w apelacji dotyczącego niedoręczenia przez Sąd pierwszej instancji postanowień wydanych do momentu wydania przez Sąd Rejonowy postanowienia z dnia 16 listopada 2012 r. o wezwaniu skarżącej do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania.

Analiza akt wskazuje, że uczestniczka została wezwana do udziału w sprawie postanowieniem z dnia 16 listopada 2012 r. i otrzymała odpisy

wielu dokumentów. W dniu 4 grudnia 2012 r. zapoznała się z aktami sprawy, a więc i z niedoręczonymi jej odpisami wcześniejszych orzeczeń wpadkowych, niemającymi dla jej obrony większego znaczenia. Następnie w dniu 21 grudnia 2012 r. skarżąca wzięła czynny udział w rozprawie i celem zapoznania się z doręczonymi jej wtedy dokumentami i zgłoszenia zarzutów oraz dowodów została ona odroczone. Uczestniczka T.B.G. brała udział już w dalszym toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji.

Sytuacja procesowa uczestniczki postępowania, która brała udział w postępowaniu, racjonalnie i skutecznie korzystała z możliwości podjęcia czynności procesowych, odpowiednich dla obrony swych praw, które z tego powodu nie doznały uszczerbku, nie uzasadnia stwierdzenia nieważności postępowania przed Sądami orzekającymi na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c.

Nieważność postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony jej praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. ma miejsce jedynie wówczas, gdy w następstwie naruszenia przez Sąd przepisów postępowania strona, wbrew swej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania, w szczególności zaprezentowania przed Sądem swoich racji - przedstawienia swoich twierdzeń faktycznych, zgłoszenia dowodów na ich poparcie, odniesienia się do argumentów i dowodów prezentowanych przez stronę przeciwną, odniesienia się do przeprowadzonych już przez Sąd dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2002 r., I PKN 400/2001, OSNP 2004/9 poz. 152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975, Nr 3, poz. 66).

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty (wywód prawny) świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny. Przypomnieć należy, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej

do rozpoznania jest stanowisko skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona, to w uzasadnieniu wniosku powinien on zawrzeć wywód prawny wykazujący takie kardynalne naruszenie prawa (por np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 135, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, LEX nr 421035, z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Skarga kasacyjna takiego przekonującego wyvodu nie zawiera.

W szczególności Sąd drugiej instancji nie dopuścił się istotnego naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c., gdyż uzasadnienie Sądu Okręgowego nie zawiera poważniejszych uchybień. Zaakceptowane przez Sąd drugiej instancji ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego znalazły potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania apelacyjnego.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).